

Εκπαιδευτικές Συναυλίες Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου

Μάρτιος 2019

Ας μπούμε στον Ρυθμό

Ευχαριστίες στον μαέστρο Gerardo Estrada Martinez για τις βοηθητικές σημειώσεις

Ο ρυθμός είναι ο χτύπος της καρδιάς του κόσμου. Κάθε κουλτούρα και κάθε χώρα του κόσμου έχει τη δική της ρυθμική κληρονομιά και τη μοιράζεται με χαρά και περηφάνεια.

Τα έργα της συναυλίας στοχεύουν στην παρουσίαση της επίδρασης του ρυθμού και του χορού στην κλασική μουσική.

Αντονίν Ντβόρζακ - Antonin Dvorak (1841 – 1904)

Τσέχος συνθέτης της ρομαντικής περιόδου, που χρησιμοποίησε στο έργο του στοιχεία της παραδοσιακής μουσικής της χώρας του. Από τα πιο γνωστά του έργα είναι οι Σλαβόνικοι χοροί και η Τσέχικη Σουίτα. Έζησε και εργάστηκε επίσης τρία χρόνια στην Αμερική όπου γνώρισε τα παραδοσιακά αφροαμερικανικά σπιρίτσουαλς. Γνωστά έργα αυτής της περιόδου είναι η Συμφωνία του Νέου Κόσμου και το Αμερικάνικο Κουαρτέτο Εγχόρδων.

Πόλκα και Φουριάντ από τη Τσέχικη Σουίτα έργο 39

Χρησιμοποιεί έντονα τη λαϊκή, παραδοσιακή μουσική της χώρας του στα έργα του. Ακόμα και στις Συμφωνίες και στα Κοντσέρτα του αναγνωρίζουμε τις μελωδίες της μουσικής της Βοημίας. Ιδιαίτερα το βλέπουμε αυτό στην Τσέχικη Σουίτα έργο 39 που γράφτηκε το 1879.

Θα ακούσουμε δύο μέρη αυτής της Σουίτας (αυτοτελές σύνολο ορχηστρικών μουσικών κομματιών, συνήθως χορών), η οποία είναι γραμμένη για *έγχορδα, όμποε, φαγκότα και κόρνα*.

1. Το δεύτερο μέρος της Σουίτας είναι μια Πόλκα, πολύ διαδεδομένος χορός στην Ευρώπη ακόμη και στην Αμερική με πολλές ρυθμικές παραλλαγές. Πρόκειται για γρήγορο χορό σε μέτρο 2/4, ο οποίος έχει ρίζες από τη Τσεχία. Έχει τριμερή μορφή και στο παράδειγμα που θα ακούσουμε πρωταγωνιστούν τα έγχορδα.

Παρτιτούρα:

<http://hz.imslp.info/files/imglnks/usimg/2/2e/IMSLP52708-PMLP109132->

Dvorak_op.039_Tschechische_Suite_fs_SNKLHU_3_17.pdf

https://www.youtube.com/watch?v=8YBA_mA0qyE [3:11-7:34]

1. Το τελευταίο μέρος της Σουίτας είναι μια Φουριάντ - Furiant, εμπνευσμένη και αυτή από έναν πολύ ενεργητικό χορό της κεντρικής Ευρώπης.

Στον παραδοσιακό χορό το τέμπο εναλλάσσεται μεταξύ του μέτρου 2/4 και 3/4.

Παραδοσιακός χορός

<https://www.youtube.com/watch?v=4juLLgsf2S8>

Όταν εντάσσεται σε έργα κλασικής μουσικής χρησιμοποιείται μόνο το μέτρο 3/4.

https://www.youtube.com/watch?v=8YBA_mA0qyE [16:22-τέλος]

Μπέλα Μπάρτοκ - Bela Bartók (1881 – 1945)

Ούγγρος συνθέτης και πιανίστας, ένας από τους σημαντικότερους της χώρας του μαζί με τον Φραντς Λιστ. Ως ερευνητής είχε συλλέξει μεγάλο αριθμό παραδοσιακών τραγουδιών της Ουγγαρίας αλλά και της Ρουμανίας. Στο έργο του παρουσιάζονται πολλά στοιχεία από την παραδοσιακή μουσική της χώρας του και γενικότερα από το ερευνητικό του έργο.

Έξι Ρουμάνικοι Χοροί έργο 56

Το έργο του Ρουμάνικοι Χοροί γράφτηκαν αρχικά για πιάνο το 1915 και στη συνέχεια για ορχήστρα το 1917. Το έργο αποτελείται από 6 σύντομους χορούς εμπνευσμένους από χορούς από διαφορετικές περιοχές της Ρουμανίας.

<https://www.youtube.com/watch?v=Z50Ooqv1GFg>

1. Bot tánc / Jocul cu bâță (Χορός του Ξύλου)
2. Brâul (Ζωναράδικος)
3. Τορογό / Pe loc (Σε ένα σημείο)
4. Bucsumí tánc / Buciumeana (Χορός από το Μπουκσουμ)
5. Román polka / Poarga Românească (Ρουμάνικη πόλκα)
6. Απρόζό / Mărunțel (Γρήγορος χορός)

Αλντεμάρο Ρομέρο - Aldemaro Romero (1928-2007)

Συνθέτης, πιανίστας και μαέστρος ορχήστρας ο Ρομέρο χρησιμοποίησε στοιχεία της μουσικής της χώρας του στο έργο του, αλλά και επιδράσεις από τη μουσική της Καραϊβικής και τη μουσική Τζαζ. Έγραψε έργα για ορχήστρα, για ορχήστρα και χορωδία, μουσική δωματίου κ.ά. Θεωρείται ο δημιουργός του «Νέου Κύματος» στη μουσική της Βενεζουέλας ενός μουσικού είδους που έχει ρίζες στον χορό Jororo και στη βραζιλιάνικη Μπόσα Νόβα.

Fuga con Pajarillo από τη Σουίτα για έγχορδα έργο αρ.1

Το έργο του Fuga con Pajarillo στηρίζεται σε έναν από τους πιο χαρακτηριστικούς χορούς της Βενεζουέλας τον Jororo έναν ζωηρό χορό που χορεύεται από ζευγάρια. Στην πρωτότυπη του μορφή εκτελείται από άρπα Βενεζουέλας, cuatro κιθάρα Βενεζουέλας και μαράκες. Ένα είδος χορού Jororo είναι ο Pajarillo. Το συγκεκριμένο έργο αποτελεί μέρος μιας Σουίτας για έγχορδα που γράφτηκε το 1976 και θα παρουσιαστεί στην πρωτότυπη του μορφή μόνο από έγχορδα.

κιθάρα Βενεζουέλας

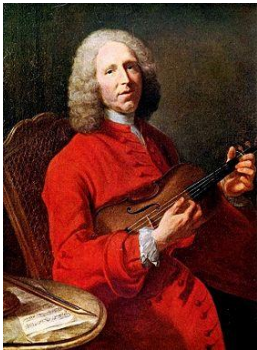
Pajarillo

<https://www.youtube.com/watch?v=liBTOH54Zso> [από το 1:00]

https://www.youtube.com/watch?v=39a1_G5eSTQ [από το 1:35]

Fuga con Pajarillo <https://www.youtube.com/watch?v=BGPn-QJLEIU>

Ζιαν Φιλίπ Ραμώ - Jean-Phillipe Rameau (1683 –1764)

Γάλλος συνθέτης και θεωρητικός της μουσικής, της εποχής Μπαρόκ. Έγινε γνωστός με το θεωρητικό του έργο "Διατριβή στην Αρμονία", που δημοσιεύτηκε το 1722 και αρχικά με τα έργα του για τσέμπαλο. Στα 50 του χρόνια άρχισε να γράφει όπερες, όπως "Ιππόλυτος και Αρική", "Κάστωρ και Πολυδεύκης" και όπερες - μπαλέτα όπως "Οι αρχοντικές Ινδίες".

Ροντό (Rondeau) και Σακόν (Chaconne) από την όπερα – μπαλέτο Les Indes Galantes

Η όπερα-μπαλέτο Οι αρχοντικές Ινδίες (Les Indes Galantes) που γράφτηκε το 1735 αποτελείται από τέσσερις σκηνές με ρομαντικό θέμα που τοποθετούνται σε τέσσερις εξωτικές περιοχές Τουρκία, Περού, Ινδίες και Βόρειο Αμερική και συμπεριλαμβάνει πολλά χορευτικά επεισόδια. Θα ακούσουμε δύο μέρη από την τελευταία σκηνή του έργου. Ένα Ροντό και μία Σακόν που προέρχονται από δύο πολύ παλιούς γαλλικούς χορούς της εποχής Μπαρόκ και εκτελούνται από ορχήστρα με μπάσο κοντίνουο.

Ροντό

Παρτιτούρα: <http://hz.imsip.info/files/imglnks/usimg/e/ea/IMSLP26660-PMLP59117-RameauIndesGalantesScene4-6-Appendices.pdf> [σελ. 13-17]

<https://www.youtube.com/watch?v=G5GR8s-saZM>

Chaconne

Παρτιτούρα: <http://hz.imsip.info/files/imglnks/usimg/e/ea/IMSLP26660-PMLP59117-RameauIndesGalantesScene4-6-Appendices.pdf> [σελ. 36-52]

<https://www.youtube.com/watch?v=b8b8DKAI2bo>

Χανς Ζίμμερ - Hans Florian Zimmer (1957)

Γερμανός συνθέτης και μουσικός παραγωγός. Έχει συνθέσει μουσική για πάνω από 100 κινηματογραφικές ταινίες. Είναι επικεφαλής του τμήματος μουσικής των ταινιών των στούντιο της DreamWorks. Έχει γράψει την μουσική για τις ταινίες Οι Πειρατές της Καραϊβικής, Μαδαγασκάρη κ.ά. Χαρακτηριστικό της μουσικής του η σύνθεση ήχων ηλεκτρονικής μουσικής με πιο παραδοσιακά ορχηστρικά μοτίβα.

“Zoosters Breakout” από την ταινία *Μαδαγασκάρη*

<https://www.youtube.com/watch?v=K883ltLgkUM>

Με μουσικές από τον 18^ο μέχρι τον 20^ο αιώνα θα απολαύσουμε μια συναυλία με έντονο το στοιχείο του ρυθμού.

Επιμέλεια: Χρύσω Γρηγορίου